

De Tweede Kamer
T.a.v. leden van de Tweede Kamercommissie SZW
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Per e-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Onze referentie: 24017
Uw referentie: -
Datum: 8 mei 2024
Onderwerp: Commissiedebat Participatiewet
Van: Erik Dannenberg • 06 – 5323 4066 • edannenberg@divosa.nl

Aidadreef 8
3561 GE Utrecht

Postbus 9563
3506 GN Utrecht

030 - 233 23 37
info@divosa.nl

IBAN NL75 INGB 0000194416
KvK 40532318

www.divosa.nl

Geachte leden van de Tweede Kamercommissie SZW,

Komende dinsdag, 14 mei, spreekt u over de Participatiewet. Graag brengt Divosa, de vereniging van directeuren in het gemeentelijk sociaal domein, een aantal onderwerpen onder uw aandacht, zonder daarbij uitpuittend te willen zijn.

Bestaanszekerheid en meedoen

De Participatiewet is onder meer bedoeld om inwoners bestaanszekerheid te bieden, maar daarvan is bij grote groepen mensen onvoldoende sprake. De wet moet er tevens voor zorgen dat meer inwoners meedoen en zo een bijdrage leveren aan de samenleving en hun eigen welzijn vergroten. Ook daar knelt het, waardoor veel inwoners aan de kant blijven staan. Door verschillende inkomensbestanddelen wordt het inkomen onzeker. Mensen die in de loop van een jaar aan het werk gaan worden vaak met (hoge) terugvorderingen van toeslagen geconfronteerd. Gemeenten hebben niet genoeg budget om alle mensen in de bijstand te ondersteunen om (weer) aan de slag te gaan. De aandacht richt zich noodgedwongen vooral op inwoners die relatief eenvoudig een plek krijgen op de arbeidsmarkt.

Bestaansminimum

Divosa denkt namens haar leden graag mee over een nieuwe, efficiënte Participatiewet die werkt voor de mensen die er gebruik van moeten maken en die werkbaar is voor de uitvoering. Dat moet in de eerste plaats een wet zijn die leidt tot een toereikend en voorspelbaar bestaansminimum. In dit verband verwijzen wij naar het advies van de Commissie sociaal minimum: het verhogen van het besteedbaar inkomen van alle huishoudens op het sociaal minimum. Dat staat niet alleen voor een financiële basis, maar voor veel meer. Wie rond kan komen, hoeft minder snel een beroep te doen op de sociale

zekerheidsregelingen. Het scheelt ook stress en het leidt tot een betere gezondheid. Investeer je in bestaanszekerheid, dan scheelt dat kosten in andere domeinen.

Toekomstbestendige arbeidsmarkt

Divosa vraagt verder uw aandacht voor de kansen die een inclusieve arbeidsmarkt biedt. Divosa en Cedris hebben een [maatschappelijke kosten-batenanalyse](#) laten doen naar de inzet van loonkostensubsidie. Daaruit blijkt dat iedere geïvesteerde euro zichzelf dubbel en dwars terugverdient. Een investering van € 250 miljoen in loonkostensubsidie kan de komende jaren 40.000 mensen aan werk helpen én een besparing van € 400 miljoen opleveren! Gezien de krappe arbeidsmarkt kunnen we het ons sociaal én economisch niet veroorloven inwoners onnodig aan de kant te laten staan. Divosa is blij met de extra investeringen in beschut werk en sociaal ontwikkelbedrijven. Enerzijds wordt tegemoetgekomen aan de kosten die gemeenten maken voor beschut werk. Anderzijds helpen de investeringen gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven om te bouwen aan een toekomstbestendige sociale ontwikkelinfrastructuur. Zodat ook inwoners die het op eigen kracht (nog) niet redden op de arbeidsmarkt kansen krijgen om mee te doen.

Re-integratie, simpel switchen

Inwoners die de stap naar participatie willen maken, moeten als dat niet gelijk lukt een stap terug kunnen doen, zonder dat dat effect heeft op bijvoorbeeld hun inkomen en rechten. De huidige voorzieningen hebben een kolom-achtige structuur met elk zijn eigen toegang en voorwaarden. Dat vormt in de praktijk geen stimulans voor de doorontwikkeling van inwoners. De doelgroep van de Participatiewet vraagt om een andere structuur die doorontwikkeling beter mogelijk maakt. Het programma Sijmpel Switchen stimuleert gemeenten om de stappen binnen de participatieladder voor burgers zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dat vraagt wel steeds weer om het vormgeven van geitenpaadjes, wat niet wenselijk is. Divosa pleit dan ook om binnen Spoor 2 te onderzoeken hoe de wetgeving op het vlak van re-integratie en participatie zo kan worden vormgegeven dat deze doorontwikkeling stimuleert in plaats van belemmert.

Zoektermijn jongeren

We zien in het wetsvoorstel dat nu bij de Raad van State ligt, bij de vier weken zoektermijn voor jongeren die een bijstandsuitkering aanvragen een ingewikkelde maatwerkoplossing staan die zijn doel voorbijschiet. Dat verbaast ons, gezien de rapporten van de Ombudsman en de signalen uit de uitvoeringspraktijk. Divosa pleit voor het volledig afschaffen van de zoektermijn. Gemeenten hebben binnen de Participatiewet voldoende ruimte om bij jongeren de focus op scholing dan wel werk te houden. Daarnaast is bestaanszekerheid een grondrecht, dat geborgd dient te worden, dat kun je niet even vier weken uitstellen. Aanzuigende werking van kansrijke jongeren bij afschaffing van deze zoektermijn is nog nergens aangetoond.

Tot slot

Bestaanszekerheid, meedoen, een efficiënte uitvoering met oog voor de mensen om wie het uiteindelijk gaat, daar gaat het om. Divosa heeft intensief bijgedragen aan het ingezette traject voor herziening van de Participatiewet. Graag blijven wij met u in gesprek over de verdere vormgeving van de nieuwe Participatiewet, zodat de wereld voor inwoners in een kwetsbare positie een stukje efficiënter wordt en meer uitnodigt tot ontwikkelingsstappen.

Met vriendelijke groeten,

Verenigingsbureau Divosa

Erik Dannenberg
Voorzitter

